

Asia: VN/9627/2026

Hallituksen esitys eduskunnalle ammatillisesta koulutuksesta annetun lain muuttamisesta ja siihen liittyviksi laeiksi

Lausuntonne pääasiallinen sisältö

Lausuntonne pääasiallinen sisältö

Yksityiskoulujen Liitto ry:n mukaan lakiesitykseen sisältyvät muutokset koskien koulutuksen järjestämistä poikkeusoloissa ja häiriötilanteissa ovat lukiokoulutuksen näkökulmasta hyviä ja tarkoituksenmukaisia. Ne selkeyttävät nykyistä tilannetta, koska yksityisillä koulutuksen järjestäjillä ei ole ollut velvollisuutta tehdä varautumissuunnitelmaa. Tämä on vaikeuttanut yhteistyötä eri viranomaisten kanssa.

Yksityiskoulujen Liitto pitää ehdotettuja muutoksia ylioppilastutkintoa koskevaan sääntelyyn pääosin perusteltuina ja tarpeellisina. Esityksen keskeinen tavoite on vahvistaa koulutusjärjestelmän toimintakykyä poikkeusoloissa ja häiriötilanteissa. Esitetyt muutokset lisäävät lukiokoulutuksen järjestämisen joustavuutta tilanteissa, joissa normaali opetustoiminta ei ole mahdollista, ja tukevat siten opiskelijoiden opintojen jatkuvuutta ja koulutuksellista yhdenvertaisuutta.

Häiriötilanteita ja poikkeusoloja koskeva ehdotukset

Lausuntonne koskien häiriötilanteen määrittelyä

Yksityiskoulujen Liiton mukaan häiriötilanteiden tarkempi määrittely on erittäin perusteltua. Esityksessä tehty määrittely on selkeä ja riittävän laaja. On tietenkin selvää, että kaikkia mahdollisia häiriöitä ei koskaan voida ennalta määritellä. Määrittely tukee koulutuksen järjestäjän toiminnallisia päätöksiä ja itse toimintaa poikkeuksellisissa tilanteissa. Se myös rajaa hyvin tilanteita, milloin kyseessä on ylipäättään poikkeava tilanne.

Lausuntonne koskien ehdotusta yksityisten koulutuksen järjestäjien varautumisvelvollisuudeksi

Yksityiskoulujen Liitto kannattaa yksityisten koulutuksen järjestäjien varautumisvelvollisuutta. Kuntien ja kuntayhtymien varautumisvelvollisuudesta säädetään valmiuslaissa. Nyt yksityisten

koulutuksen järjestäjien varautumisvelvollisuudesta säädettäisiin mm. lukiolaissa. Ehdotettu säännös olisi yksityisten koulutuksen järjestäjien osalta suppeampi. Yksityiskoulujen Liitto ei näe tätä ongelmallisena. Samoin Yksityiskoulujen Liiton mukaan on loogista, että varautumista yksityisten koulutuksen järjestäjien osalta valvoo ministeriön sijaan Lupa- ja valvontavirasto. Tämä saattaa jopa helpottaa varautumistyötä.

Pienten yksityisten koulutuksen järjestäjien osalta tilanne saattaa olla hankala. Siksi olisi toivottavaa, että varautumiseen ja varautumissuunnitteluun tulisi tarkempia ohjeita.

Lausuntonne koskien ehdotusta oppivelvollisten ensisijaisuudelle poikkeusoloissa ja häiriötilanteissa

Yksityiskoulujen Liitto katsoo, että lakiesitykseen nostettu ehdotus oppivelvollisten huomioimisesta häiriötilanteissa ensisijaisena kohderyhmänä on perusteltu ja tarkoituksenmukainen.

Lausuntonne koskien ehdotusta ammatillisesta koulutuksesta annetun lain uudeksi 45 a §:ksi

-

Lausuntonne koskien ehdotusta ammatillisesta koulutuksesta annetun lain uudeksi 52 a §:ksi

-

Lausuntonne koskien ehdotusta ylioppilastutkinnosta annetun lain uudeksi 4 a §:ksi

Yksityiskoulujen Liiton mielestä ehdotetut muutokset parantavat tutkintojärjestelmän toimivuutta ja varmuutta myös poikkeustilanteissa. Mahdollisuus siirtää koetilaisuuksia ja muokata tutkinnon järjestämistä poikkeusoloissa lisää järjestelmän joustavuutta ja mahdollistaa tutkinnon suorittamisen myös poikkeustilanteissa. Poikkeusoloissa tai häiriötilanteissa on oleellista keskittyä varmistamaan tutkinnon suorittaminen niiden kokelaiden osalta, jotka eivät vielä ole tutkintoa suorittaneet tai joilla sen suorittaminen on kesken. Poikkeusoloissa tulisi olla mahdollista rajoittaa hyväksytysti kokeen suorittaneen tai tutkinnon jo suorittaneen uusimisoikeutta.

Yksityiskoulujen Liitto pitää tärkeänä, että muutosten toimeenpanossa huolehditaan opiskelijoiden yhdenvertaisesta kohtelusta. Kuitenkin koulutuksen järjestäjille tulee varata mahdollisuus tehdä järkeviä paikallisia ratkaisuja.

Lausuntonne koskien ehdotusta lukiolain uudeksi 18 a §:ksi

Yksityiskoulujen Liitto kannattaa oppivelvollisten ensisijaisuutta häiriötilanteissa luonnoksessa esitetyllä tavalla. Samoin poikkeusolosuhteissa opintojen mitoituksesta ja -laajuudesta poikkeamisen mahdollistava säädös sekä opetussuunnitelman tavoitteista poikkeusolosuhteissa poikkeamisen mahdollistava säädös ovat kannatettavia.

Lukiokoulutuksen järjestämisen kannalta nämä ehdotukset lisäävät paikallista liikkumavaraa ja ne mahdollistavat tarkoituksenmukaiset ratkaisut erilaisissa häiriötilanteissa. Tämä mahdollistaa opetuksen laadukkuuden myös poikkeavissa olosuhteissa.

Lausuntonne koskien ehdotusta lukiolain 4 §:n muuttamisesta

-

Lausuntonne koskien ehdotusta tutkintokoulutukseen valmentavasta koulutuksesta annetun lain uudeksi 26 a §:ksi

-

Ammatillisesta koulutuksesta annetun lain 8 §:ää koskevat muutokset

Lausuntonne koskien lain 8 §:ään ehdotettavia muutoksia

-

Ylioppilastutkinnosta annettuun lakiin ehdotettavat muutokset

Lausuntonne koskien lain 5 a §:ään ehdotettavaa muutosta

Yksityiskoulujen Liiton mielestä englanninkielisen ylioppilastutkinnon osalta ehdotetut osallistumisedellytysten tarkennukset selkeyttävät sääntelyä ja tukevat tutkinnon kohdentumista tarkoituksenmukaisesti.

Lausuntonne koskien lain 21 §:ään ehdotettavaa muutosta

Esitetty muutos rehtorin päätöstä ylioppilastutkinnon kokeeseen tai tutkintoon osallistumisen epäämistä on Yksityiskoulujen Liiton mielestä perusteltu. Kokeen suorittamisen epäämiseen johtavat syyt ilmenevät usein äkillisesti, jolloin esitetty täsmennyssäädökseen rehtorin päätöksen toimeenpanoon välittömästi on perusteltu.

Lausuntonne koskien lain 22 §:ään ehdotettavaa muutosta

Yksityiskoulujen Liitto kannattaa ylioppilastutkinnon oikaisumenettelyn keventämistä poikkeusoloissa. Myös poikkeusoloissa tulee kuitenkin varmistaa opiskelijoiden oikeusturvan toteutuminen ja arvioinnin riittävä läpinäkyvyys.

Lausuntonne koskien lain 24 §:ään ehdotettavaa muutosta

-

Ammatillisen koulutuksen työelämätoimikunnat

Lausuntonne koskien ammatillisen koulutuksen työelämätoimikuntia koskevia muutosehdotuksia

-

Täsmennykset toisen asteen lukuvuosimaksuja koskeviin säännöksiin

Lausuntonne koskien lukiolain 34 a §:ään ehdotettavaa muutosta

-

Ammatillisen koulutuksen toiminnanohjauksen kokeilusta annettuun lakiin ehdotettava muutos

Lausuntonne koskien lain 3 §:ään ehdotettavaa muutosta

-

Sutinen Jussi
Yksityiskoulujen Liitto ry